

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623215806
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2023:5623215806.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Ivanou Stehlíkovou, LL.M., v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú E. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky: P. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX/XX, H., právne zastúpenej advokátom JUDr. Dušanom Jančim, so sídlom advokátskej kancelárie Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš a otca: C. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. P., v konaní o návrhu otca na zmenu osobnej starostlivosti o maloletú, takto

rozhodol:

I. Súd návrh **z a m i e t a**.

II. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 27.09.2023 návrh na striedavú osobnú starostlivosť o maloletú E. J., nar. XX.XX.XXXX do rúk jeho matky (starej matky maloletej) P. E. J.. Návrh odôvodnil tým, že sa aktuálne nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Sučany a nemá o dcére žiadne informácie a ani ju nevidel za ten čas, čo je vo výkone trestu. Jeho bývalá manželka - matka maloletej s ním vôbec nekomunikuje ohľadom dcéry a má silné podozrenie, že psychicky ovplyvňuje dcéru proti nemu a jeho rodine a chce tieto väzby so starou mamou ako aj s ním zničiť. Chce sa o svoju dcéru starať takisto aj jeho rodina. Navrhovateľ uviedol, že dcére posielal pohľadnice, listy, jeho mama sa ju snaží podporovať aj finančne, ale matka maloletej sa to všetko snaží zničiť. Má dôkazy o tom, že matka maloletej zakazovala dcére zdraviť sa jeho rodine pod rôznymi vyhrážkami. Nie je to zdravé pre maloleté dieťa, keď je pod nátlakom, je ovplyvňované a sú prerušené väzby k rodine zo strany otca. Preto žiada súd, aby aspoň stará matka mala k dcére dosah.

2. Uznesením zo dňa 09.10.2023, č. k. 20P/78/2023-15 súd ustanovil maloletej za kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, na jej zastupovanie v uvedenom návrhu.

3. Na prejednanie a rozhodnutie veci súd nariadil pojednávanie. Súd pojednávanie vykonal v neprítomnosti navrhovateľa (otca), ktorý sa na pojednávanie nedostavil, svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil ani nežiadal pojednávanie odročiť. Súd zasielal predvolanie na pojednávanie otcovi ešte do Ústavu na výkonu trestu odňatia slobody v Sučanoch, kde sa v čase vytýčenia termínu pojednávania nachádzal. Zásielka sa súdu vrátila ako nedoručená z dôvodu, že otec sa v ústave na výkon trestu už v čase doručovania nenachádzal. Otec bol prepustený z výkonu trestu dňa 12.10.2023, preto mu súd doručoval predvolanie na pojednávanie na adresu, ktorú uviedol ako adresu na doručovanie písomností a na ktorej sa bude zdržiavať pri prepustení z výkonu trestu - A. P. XXX. Súd zároveň vyzval otca

výzvou zo dňa 17.10.2023, aby sa vyjadril, či trvá na podanom návrhu, ktorým sa domáhal striedavej starostlivosti o maloletú E. do rúk starej matky vzhľadom na zmenené okolnosti po podaní návrhu vo veci samej, a to jeho prepustenie z výkonu trestu. Otec si predvolanie na pojednávanie na uvedenej adrese v 18-dňovej odbernej lehote neprevzal. V konaní zostal nečinný. Nedostavil sa ani na pojednávanie nariadené rovnako na deň 20.11.2023 (o 13.00 hod.), ktoré nasledovalo bezprostredne po pojednávaní v tejto právnej veci (20.11.2023 o 12.45 hod.), kde sa rozhodovalo o návrhu matky na zmenu priezviska maloletej E., na ktoré pojednávanie predvolanie riadne prevzal dňa 23.10.2023. Navyše o termínoch pojednávaní vo veciach týkajúcich sa maloletej E. mal otec vedomosť aj z dôvodu, že na adrese, kde sa pri prepustení z výkonu trestu zdržiava (bydlisko jeho matky), bolo vykonané šetrenie pomerov kolíznym opatrovníkom a v tom čase bol otec na uvedenej adrese prítomný. Otec však so sociálnou pracovníčkou nemal záujem komunikovať, bol zavretý vo vedľajšej izbe, rozhovor s ním vykonaný nebol. Z uvedených dôvodov boli splnené zákonné podmienky pre vykonanie pojednávania v neprítomnosti otca.

4. Na pojednávaní dňa 20.11.2023 matka so svojím právnym zástupcom uviedli, že žiadajú návrh zamietnuť, pretože tento návrh je nevykonateľný. Kolízny opatrovník uviedol, že vykonal šetrenie v domácnosti matky, kde maloletá sa vyjadrovala okrem iného aj k návrhu na túto striedavú starostlivosť. S touto nesúhlasí. Vyjadrovala sa jednoznačne a presvedčivo, preto kolízny opatrovník navrhol tento návrh zamietnuť.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky a oboznámením sa s listinnými dokazmi, založenými v spise, a to návrhom, správou kolízneho opatrovníka zo dňa 16.11.2023 a pripojeným spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp. zn. 9P/37/2022.

6. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. (veta 1. a 2.) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane. (veta 4.)

7. Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

8. Predmetom konania bola zmena osobnej starostlivosti o maloletú E. J., nar. XX.XX.XXXX v tom zmysle, aby bola zverená podľa návrhu otca do striedavej osobnej starostlivosti starej matky P. E. J. a matky. Súd sa oboznámil s pripojeným spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 9P/37/2022, z ktorého mal preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 24.08.2022, sp. zn. 9P/37/2022, bolo manželstvo otca a matky rozvedené a maloletá E. bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 110,- eur mesačne. Styk s maloletou upravený nebol.

9. Zo správny kolízneho opatrovníka zo dňa 16.11.2023 mal súd preukázané, že matka spolu s deťmi T. U., nar. XX.XX.XXXX a E. J. býva na utajenej adrese. Dôvodom takehoto pobytu matky a detí je trestné konanie vedené proti bývalemu manželovi matky, otcovi maloletej E., C. J. pre zločin týrania blízkých a zverenej osoby, ktoré trestné konanie je vedené pod ČVS: ORP-141/1-VYS- LM-2023. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že matka trpí syndrómom týrania. Matka a deti obývajú 3-izbový byt, ktorý majú v nájme od fyzickej osoby. Domácnosť je zariadená, udržiavaná. Maloleté deti majú svoju izbu, zariadením prispôsobenú ich potrebám. Výdavky za bývanie sú vo výške 420,- eur spolu s energiami. Ďalšie výdavky matky sú: telefón 100 - 120,- eur mesačne, poisťky detí 63,- eur a 64,- eur mesačne, lieky 17,- eur mesačne. Matka vlastní auto zn. Škoda Octavia, rok výroby 2006. Je zamestnaná v Komunálnej poisťovni, Liptovský Mikuláš. Pracovné povinnosti si prispôsobuje tak, aby riadne zabezpečila starostlivosť o deti. Dosahuje príjem cca 1.500,- eur. S otcom maloletej E. nie je v kontakte, lebo je proti nemu vedené konanie pre násilie voči nej. Od februára do októbra 2023 bol otec vo výkone trestu odňatia slobody. Z výkonu trestu raz telefonicky kontaktoval E. a dva alebo trikrát písal. E. s ním nechela telefonovať a matka mu odpísala na list, v ktorom sa pýtala na E.. Matke písala otcova matka urážlivé listy, preto matka s ňou nekomunikuje. Vyživene na

E. otec od rozvodu manželstva neplatil. Vyživovaciu povinnosť si začal plniť až vo výkone trestu. Maloletá E. navštevuje 3. ročník základnej školy. Navštevuje záujmový kružok, kde je výdavok 80,- mesačne. Maloletá je zdravá. Z dôvodu vedeneho trestného konania matka nesúhlasila so zverejnením ďalších informácií o maloletej. Pomery otca C. J. boli šetrené na adrese J. H. XX, A. Y. U. v domácnosti jeho matky pani E.. V čase šetrenia bola prítomná otcova matka. V domácnosti bol prítomný i otec, no zdržoval sa v uzavretej izbe. Pani E. ho informovala o prítomnosti kolízneho opatrovníka v domácnosti, aj ho opakovane vyzvala, aby z izby vyšiel, aby s ním mohol byť vykonaný rozhovor. Otec nereagoval, nemal záujem o komunikáciu so sociálnou pracovníčkou. Rozhovor s ním vykonaný nebol. Pani E. uviedla, že po návrate z výkone trestu sa otec zdržiava v jej domácnosti. Je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Občas brigádnicky pracuje. Stará matka uviedla, že je presvedčená, že otec aktuálne drogy nepozíva, nevidí na ňom známky agresivity, každý večer spí u nej. Stará matka P. E. E. obýva 2 - izbový mestský nájomný byt, domácnosť je zariadená, udržiavaná. V byte aktuálne býva ona a otec maloletej E.. Stará matka spaťva v spaľni, otec v obývacíke. Výdavok za bývanie je vo výške 262,- eur mesačne + 85,- eur štvrtročne (elektrina). Stará matka je zamestnaná v Liptovskej nemocnici s poliklinikou Liptovský Mikuláš ako sanitárka, pracuje na zmeny v nepretržitej prevádzke, dosahuje príjem cca 900,- eur mesačne. Stará matka uviedla, že by sa s maloletou E. chcela pravidelne stretávať. Praje si, aby E. na ňu nezabudla, v minulosti sa mali radi. Bola by vďačná, keby s maloletou E. mohla stráviť napr. dve hodiny mesačne. Nechce nič nasilu. Uviedla, že s matkou maloletej E. nie je v kontakte, v minulosti spolu dobre vychádzali. Ak by sa maloletá E. z obavy pred otcom nechcela s ňou stretnúť v jej domácnosti, tak stretnutie by mohlo byť v domácnosti dcerky starej matky P. J. v A. P.. Dcéra má syna J., nar. 2016. Deti sa poznajú. Maloletá E. v rozhovore pre účel všetkých troch konaní uviedla, že si chce písať priezvisko U., nechce byť zverená do striedavej starostlivosti a nechce sa stretávať so starou matkou. Maloletá sa vyjadrovala spontánne, sebavedome, jednoznačne prezentovala svoj odmietavý postoj k otcovi a jeho rodine. Maloletá v rozhovore pôsobila vyrovnaná.

10. Na základe uvedených skutočností súd dospel k záveru, že návrh nie je dôvodný a ani nemá oporu v Zákone o rodine, preto ho súd v celom rozsahu zamietol. Súd predovšetkým poukazuje na citované zákonné ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine podľa ktorého zveriť dieťa možno do striedavej osobnej starostlivosti jedine obidvoch rodičov. Podľa aktuálnej platnej zákonnej úpravy nie je možné maloleté dieťa zveriť do striedavej osobnej starostlivosti iných osôb než rodičov (otca a matky). Nie je právne možné zveriť maloleté dieťa do striedavej osobnej starostlivosti starého rodiča a jedného z rodičov. Podľa platnej právnej úpravy má starý rodič právo podať návrh na styk s maloletým dieťaťom z titulu, že je jeho starým rodičom, pričom súd poznamenáva, že na takéto určenie styku nie je právny nárok. Nárok na úpravu styku s dieťaťom majú zásadne rodičia. Pokiaľ sa týka starých rodičov, úprava styku je možná, pokiaľ je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine. Vzhľadom na skutočnosť, že stará matka nemôže byť osobou, ktorá v prípade striedavej osobnej starostlivosti vykonáva osobnú starostlivosť o dieťa striedavo s rodičom maloletého dieťaťa, súd návrh zamietol. Je to v prvom rade otec, ktorý má právo na styk s maloletou. Otec styk s dieťaťom upravený nemá, s maloletou sa aktuálne nestretáva. Otec sám svojím konaním spôsobil odcudzenie dieťaťa od jeho osoby v dôsledku podozrenia z násilného správania sa voči matke maloletej. Súd v súvislosti so zamietnutím návrhu poukazuje aj na vyjadrenie maloletej E., u ktorej vzhľadom na jej vek, je nutné na jej názor prihliadať, ktorá sa jednoznačne vyjadrila, že nemá záujem byť zverená, resp. stykať sa so starou matkou zo strany otca. Súd poukazuje tiež na to, že na súde je vedené konanie o návrhu starej matky P. E. J. na úpravu styku s maloletou E. pod sp. zn. 20P/92/2023, ktoré konanie bolo dňa 22.11.2023 zastavené z dôvodu späťvzatia návrhu v celom rozsahu zo strany starej matky v rámci informatívneho stretnutia účastníkov konania pred vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš dňa 22.11.2023. Súd preto na základe vyššie popísaných zistených a preukázaných skutočností vzhliadol návrh ako nedôvodný, preto ho zamietol.

11. Podľa § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súdom na náhradu trov konania rozhodol podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.